

บทที่ 1

บทนำ

ปูทะเลที่ประชาชนนิยมนำมาบริโภคส่วนใหญ่เป็นปูในวงศ์ปอร์ตุนิดี (Family Portunidae) ได้แก่ ปูม้า (Portunus pelagicus), ปูทะเล (Scylla serrata) และปูในวงศ์แกรบซิดี (Family Grapsidae) ได้แก่ปูแสม (Sesarma mederi, Sesarma vesicolor) และปูแป้น หรือปูจาก (Varuna litterata) ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงสนใจและรู้จักเฉพาะปูเหล่านี้ แท้จริงแล้วยังมีปูทะเลชนิดอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมากที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปูในวงศ์แซนติดี (Family Xanthidae) ทั้งนี้เพราะมีอยู่ทั่วไป สามารถนำมาบริโภคได้เช่น ปูใบ (Eriphia smithi) แต่ไม่เป็นที่นิยม เพราะส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก และเคยมีรายงานว่าปูแซนติดีบางชนิดเป็นพิษ ไม่ควรนำมาบริโภค ได้แก่ Atergatis floridus, Carpilius convexus, Carpilius maculatus, Eriphia sebana และ Pilumnus vesperilio (ไพญลย์, 2518) นอกจากนี้ปูบางชนิดยังมีสีสันสวยงาม มีรูปร่างลักษณะแปลก ๆ จึงมีผู้นำไปทำเป็นเครื่องประดับบ้าน พวงกุญแจ และของที่ระลึกอื่น ๆ

การศึกษารังนี้เป็นการศึกษาทางอนุกรมวิธาน (Taxonomy) ของปูแซนติดีของจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้ทราบถึงลักษณะ จำนวนชนิด และถิ่นอาศัยของปูวงศ์นี้ เนื่องจากการสำรวจในประเทศไทยเกี่ยวกับปูแซนติดียังมีน้อย และเท่าที่เคยมีรายงานก็มิได้มีการบันทึกลักษณะ และทำ Key จำแนกชนิดโดยละเอียด จึงควรที่จะสำรวจเก็บตัวอย่างรวบรวมนำมาทำ Key และบันทึกลักษณะโดยละเอียด เพื่อประโยชน์ในการศึกษาขั้นพื้นฐานทางอนุกรมวิธานของปูวงศ์นี้ในบริเวณอื่น ๆ และเพื่อเป็นแนวทางให้ประชาชนได้รู้จักปูชนิดนี้ซึ่งอาจมีผลทางเศรษฐกิจต่อไปในอนาคต

การศึกษอนุกรมวิธานของปูแซนติดีในต่างประเทศ เริ่มทำเมื่อประมาณ 120 ปีมาแล้ว และ Alcock เป็นผู้ตั้งชื่อวงศ์แซนติดีในปี ค.ศ. 1898

ในปี ค.ศ. 1882 Haswell ศึกษาปูแซนติดีของประเทศออสเตรเลีย พบทั้งสิ้น 28 สกุล 64 ชนิด

ในปี ค.ศ. 1886 Miers ศึกษาที่ได้จากการสำรวจ "Challenger" ระหว่างปี ค.ศ. 1873 - 1876 บริเวณมหาสมุทรแอตแลนติก และมหาสมุทรแปซิฟิก และได้จัดปูแซนติคไว้ในวงศ์แคนคริดี (Family Cancridae)

ต่อมาในปี ค.ศ. 1888 de man รวบรวมปูชนิดต่าง ๆ จากบริเวณหมู่เกาะมะริด อ่าวเบงกอล ศรีลังกา สิงคโปร์ และนิโคบาร์ พบปูแซนติค 20 สกุล 36 ชนิด

ในปี ค.ศ. 1893 Henderson ศึกษาปูแซนติคบริเวณศรีลังกาและเมืองมัตราส ประเทศอินเดีย พบทั้งสิ้น 29 สกุล 52 ชนิด

ในปี ค.ศ. 1898 Alcock ศึกษาตัวอย่างปูแซนติคในพิพิธภัณฑ์อินเดีย (Indian museum) ที่ได้จากการเก็บตัวอย่างบริเวณบอมเบย์ ศรีลังกา อันดามัน และนิมัง แบ่งปูแซนติคออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ (Section) โดยอาศัยลักษณะของสันภายในช่องปาก ทั้งยังได้บันทึกลักษณะโดยละเอียดตลอดจนทำ Key จำแนกชนิดไว้ด้วย

ในปี ค.ศ. 1901 Lanchester ศึกษาปูจากการสำรวจ "Skeat" ที่ทำการเก็บตัวอย่างบริเวณคาบสมุทรมมาเลย์รวมทั้งสิงคโปร์และมะละกา

ต่อมาในช่วงปี ค.ศ. 1909 - 1910 Rathbun ศึกษาปูจากการสำรวจ Danish Expedition to Siam ในระหว่างปี 1899 - 1900 ที่ทำการเก็บตัวอย่างบริเวณอ่าวไทย คือ เกาะช้าง เกาะกูด เกาะกระต๊าก และเกาะคราม จังหวัดตราด พบปูแซนติค 39 ชนิด และเป็นชนิดใหม่ 3 ชนิด

ในปี ค.ศ. 1939 Sakai ศึกษาปูของประเทศญี่ปุ่นและประเทศไต้หวันรวมทั้งบริเวณอ่าวไทย รวบรวมเป็นหนังสือ Studies on the Crabs of Japan มีรายละเอียดของปูแซนติคบางชนิด และ Key ที่ใช้เป็นหลักฐานในการจำแนกชนิด และในปีเดียวกันนี้ Buitendijk ศึกษาปูแซนติคที่ได้จากการสำรวจแถบ Indo-West Pacific ของการสำรวจ "Siboga" และ "Snelius" พร้อมทั้งศึกษาตัวอย่างปูจากพิพิธภัณฑ์ไลเดน พิพิธภัณฑ์โคเปนเฮเกน พิพิธภัณฑ์อเมริกา และพิพิธภัณฑ์บริติช ให้รายละเอียดเกี่ยวกับปูแซนติคโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สกุล Platypodia และต่อมาในปี ค.ศ. 1960 Buitendijk รวบรวมการศึกษาเกี่ยวกับปูแซนติค นำมาบันทึกลักษณะโดยละเอียด

และแสดงภาพอวัยวะเพศผู้ 1

ในปี ค.ศ. 1962 Sankarankutty รวบรวมปูจาก นิโคบาร์และอันดามัน พบปูแขน
ติด 22 สกุล 49 ชนิด

ในปี ค.ศ. 1965 Serene รวบรวม genus ของปูทุกวงศ์ที่พบบริเวณเอเชียอาคเนย์
เขียนเป็น Guide for Curators of Brachyuran Collection in Southeast Asia
ซึ่งมีปูแขนติดอยู่ 96 สกุล และในปี ค.ศ. 1966 Serene รวบรวมรายชื่อของปูชนิดต่าง ๆ ที่พบ
ในประเทศไทย โดยแก้ไขจากที่ Rathbun เคยศึกษาไว้เมื่อปี ค.ศ. 1910

ในปี ค.ศ. 1974 Lundoer ได้ทำการสำรวจเก็บตัวอย่างปูทุกชนิดของจังหวัดภูเก็ต
พบปูแขนติด 60 ชนิด

และ ในปี ค.ศ. 1976 Sakai ได้รวบรวมผลการสำรวจและเก็บตัวอย่างปูจากประ
เทศญี่ปุ่นและบริเวณน่านน้ำใกล้เคียง เขียนเป็น Crabs of Japan and the Adjacent Seas
พบปูแขนติดถึง 75 สกุล 204 ชนิด และในปีเดียวกันนี้ Takeda ศึกษาตัวอย่างปูจากเกาะปาลัว
และเกาะโอกาซาวารา พบปูแขนติดทั้งสิ้น 63 ชนิด

การศึกษาเกี่ยวกับปูแขนติดในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมา มีรายงานน้อยมาก มีเพียงราย
งานของ Rathbun (1910) ที่ทำการเก็บตัวอย่างเฉพาะบริเวณจังหวัดตราด ซึ่งในปี 1950
โชติ สุวตถิ ได้รวบรวมรายชื่อแล้วเขียนเป็น Fauna of Thailand และในปี ค.ศ. 1963
กำเนิด สุภณวงษ์ ทำ Senior Project เรื่อง Collection And Identification of
Some Marine Crabs โดยศึกษาตัวอย่างปูจากพิพิธภัณฑ์ของสภากิจแห่งชาติ สถาบันวิจัยประมง
ทะเล กรมประมง และพิพิธภัณฑ์ของแผนกวิชาชีววิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบปูแขนติด 14 ชนิด

ในปี ค.ศ. 1971 CTNRC รวบรวมรายชื่อสัตว์ที่พบในประเทศไทย ซึ่งมีปูแขนติดอยู่
18 สกุล 27 ชนิด และในปี ค.ศ. 1974 Lundoer ศึกษาปูของจังหวัดภูเก็ต รายงานใน A
Checklist of the Marine Brachyura in the Reference Collection at PMBC,
Thailand พบปูแขนติด 60 ชนิด